

واکسیناسیون موش‌های C57BL/6 با سوش ترانس ژنیک لشمینیا ماژور

دکتر عباس دوستی* _ دکتر نوشین داودی**

*استادیار گروه بیوتکنولوژی، دانشگاه آزاد اسلامی شهرکرد

**استادیار گروه بیوتکنولوژی، انستیتو پاستور ایران

تاریخ دریافت مقاله: ۸۶/۲/۹

تاریخ پذیرش: ۸۶/۴/۱۰

چکیده

مقدمه: سالک عفونت ناشی از تک یاخته‌ای از جنس لشمینیاست. این بیماری در بسیاری از کشورهای مناطق گرمسیر و نیمه گرمسیر جهان شیوع دارد. به‌رغم تلاش‌های بسیار محققان در سراسر دنیا، هنوز واکسن موثری علیه این بیماری بدست نیامده است و درمان‌های معمول نیز صد در صد مؤثر نیستند. ابتلای به سالک پس از بهبود معمولاً سبب بروز مصونیت دائم در برابر این بیماری می‌شود. بنابراین واکسیناسیون، بهترین راه کنترل لشمینوز است. هدف: ارزیابی ایمنی‌زایی سوش مهندسی شده ای از لشمینیا ماژور در موش‌های C57BL/6.

مواد و روش‌ها: در این تحقیق از انگل لشمینیا ترانسژنی استفاده شد که به علت داشتن ژن‌های سیستم خودکشی سلولی شامل HSV tk و Se cd به داروهای گانسیکلوویر و ۵-فلوروسیتوزین حساس است. این داروها هیچگونه اثر کشندگی بر لشمینیا ماژور وحشی ندارند در این آزمایش ابتدا موش‌های C57BL/6 با انگل ترانسژنیک آلوده شدند، سپس با داروهای مذکور درمان شدند. آنگاه ایمنی ایجاد شده علیه لشمینیا بررسی شد. نتایج: ارزیابی سایتوکاین‌ها به روش ELISA نشان‌دهنده افزایش γ -IFN و کاهش IL-4 در موش‌های درمان شده بود. نتایج آزمون چالش (challenge) بعدی با انگل سوش وحشی نیز وجود میزان بالای ایمنی علیه لشمینیا را در این حیوانات تایید کرد. نتیجه‌گیری: سیستم ترکیبی ژن-دارو در تحقیقات آینده می‌تواند به عنوان روشی کارآمد در یافتن واکسنی مؤثر علیه لشمینیا مورد توجه بیشتری قرار گیرد.

کلید واژه‌ها: لشمینیا / لشمیناز / موش‌های ترانسژنیک / واکسن‌ها

مقدمه

لشمینوز یک بیماری انگلی است که توسط تک یاخته‌ای از جنس لشمینیا ایجاد می‌شود. گونه‌های مختلف این انگل قادرند طیف وسیعی از بیماری‌ها، از عفونت پوستی - موضعی تا عفونت احشایی منتشر در انسان و حیوان بوجود آوردند. یکی از این بیماری‌ها، سالک است. سالک بیماری مزمن است با عارضه پوستی، بدون درد و تب است که فقط جای زخم به جا می‌گذارد. در اکثر موارد، ضایعه اصلی محدود به پوست و موضعی است. لشمینیا نوعی انگل درون سلولی اجباری می‌باشد و با نیش پشه خاکی آلوده به میزبان مهره‌دار منتقل می‌شود (۱). در حدود ۱۰۰ گونه حیوان، مخزن آن هستند. لشمینیا هنوز یکی از مهم‌ترین عوامل عفونی مناطق گرمسیری و نیمه گرمسیری جهان محسوب می‌شود. تخمین زده می‌شود که در دنیا ۳۵۰

میلیون نفر در معرض ابتلای به این بیماری قرار داشته باشند و در حدود ۱۲ میلیون نفر نیز به آن مبتلا هستند. سالانه ۱ تا ۱/۵ میلیون بیمار جدید در ۸۸ کشور جهان به آن اضافه می‌شود که بیشتر آنها دچار لشمینوز جلدی هستند (۲).

سالک یکی از بیماری‌های انگلی بومی ایران است. چون کشور ما آب و هوای مناسبی برای رشد و تکثیر ناقلان و مخازن این بیماری دارد و از طرفی ابتلای به لشمینوز محدود به سن و جنس خاصی هم نیست، این بیماری از اهمیت ویژه‌ای برخوردار می‌شود. روش‌های مبارزه با ناقلین و مخازن، کارایی چندانی نداشته و روش‌های پیشگیری موثری نیز وجود ندارد. همچنین درمان‌های معمول نیز، صد در صد مؤثر نیستند. همه این عوامل سبب شده‌اند تا لشمینوز یکی از مشکلات

محافظت کننده علیه لشمینیا می شود. در مراحل اولیه آلودگی، سلول های γ IFN-، γ NK، تولید می کنند که باعث تمایز زیر گروه های سلول $CD4^+$ می شود و علیه لشمینیا مقاومت اولیه در بدن ایجاد می کنند (۸ و ۷). در واقع γ IFN- مهمترین سایتوکاین در القای فعالیت کشندگی لشمینیا در ماکروفاژهاست (۹). IL-4 از سلول های $Th2$ ترشح می شود و در تشدید بیماری نقش دارد. این سایتوکاین می تواند مانع تولید H_2O_2 ، سوپراکسید، IL-1 و TNF توسط منوسیت های انسان، و تولید γ IFN- در سلول شود. به طور کلی، این سایتوکاین موجب کاهش فعالیت کشندگی ماکروفاژهای انسان علیه لشمینیا می شود (۱۰).

لشمینیا ماژور معمولاً در برابر داروهای گانسیکلوویر و ۵-فلوروسیتوزین مقاوم است. سوش ترانسژنیک استفاده شده در این تحقیق این مزیت را دارد که نسبت به داروهای مذکور حساس بوده و در مواجهه با این دو دارو از بین می رود. بیماران دچار لشمینیا، معمولاً پس از بهبود نسبت به این بیماری مقاوم می شوند، لذا آلوده ساختن حیوان آزمایشگاهی با سوش ترانسژنیک لشمینیا ماژور - که به داروهای مذکور حساس است و سپس درمان حیوان آلوده با این داروها می تواند موجب مصونیت در برابر لشمینیا شود. هدف این تحقیق، بررسی ایمنی محافظت کننده علیه لشمینیا در موش های واکسینه با سوش ترانسژنیک لشمینیا ماژور است.

مواد و روش ها

در این مطالعه تحقیق مورد - شاهدی از دو نوع انگل لشمینیا ماژور استفاده شد. یکی انگل، لشمینیا ماژور، کلون B100 از سوش MHOM/76/IR ترانسژنیک دارای دو ژن سیتوزین دامیناز (cd) و تیمیدین کیناز (tk) و حساس به داروهای گانسیکلوویر و ۵-فلوروسیتوزین بود. همچنین این انگل مهندسی شده به دلیل داشتن دو

عمده مناطق اندمیک در جهان باشد و از اهمیت بهداشتی خاصی برخوردار شود. به رغم تلاش های گسترده محققان در سراسر دنیا، تاکنون واکسن موثری علیه لشمینیا بدست نیامده است (۳). با توجه به این که معمولاً بیماری سالک پس از بهبود خودبه خودی، موجب مصونیت دائم می شود، قرن های متمادی ساکنان خاورمیانه بازوی لخت نوزادان خود را در معرض گزش پشه خاکی آلوده به لشمینیا قرار می دادند یا به آنها ماده گرفته شده از زخم های سالکی فعال انسان را تلقیح می کردند. بدین ترتیب، در نوزادان زخم های موضعی ایجاد می شد و در اغلب مواقع پس از بهبود، در برابر آلودگی مجدد ایمنی بدست آمد (۴). در مناطق بسیار آلوده مثل فلسطین و روسیه، پروماستیگوت زنده به عنوان واکسن بکار رفت و ظاهراً موفقیت آمیز هم بود، اما این واکسن سرعت ارزش خود را از دست داد زیرا در برخی بیماران آثار نامطلوب و غیر قابل تحملی بر جای گذاشت (۴). واکسن های متعدد دیگری نظیر لشمینیای کشته شده، عصاره سلولی پروماستیگوت ها، گلیکوپروتئین های سطحی، اشعه دیده، انگل های با حرارت کشته شده یا سونیکه شده و ... در حیوانات آزمایشگاهی و بندرت در انسان بکار گرفته شده اند (۵). در تحقیقات اخیر، واکسن های ژنی (DNA Vaccines) در راستای دستیابی به واکسنی موثر علیه لشمینیا مد نظر قرار گرفته اند. مثلاً در سال های اخیر، یک واکسن ژنی بر اساس ژن $gp63$ انگل لشمینیا در مدل حیوانی ارزیابی شده است (۶). اما تاکنون تمام این تلاش ها بی نتیجه مانده است. مطالعات ایمونولوژی نشان داده است در واکسن های ایمنی مربوط به بیماری های انگلی و از جمله لشمینیا سایتوکاین های متعددی دخالت دارند. γ IFN- و IL-4 از جمله این سایتوکاین ها هستند. γ IFN- طی پاسخ $Th1$ از سلول های $CD4^+$ ترشح می شود و باعث ایمنی

می‌شود. بعد از مدتی با پیشرفت بیماری زخم باز و نسبتاً بزرگی در محل تزریق انگل پدید می‌آید که پس از بهبود اسکار به جا می‌گذارد.

گانسیکلوویر و ۵-فلوروسیتوزین هر یک با دوز ۱۰۰ میلی‌گرم به ازای هر کیلوگرم وزن بدن تزریق شد. درمان یک هفته بعد از اولین تزریق انگل آغاز شد و به مدت ۱۴ روز ادامه یافت.

داروهای مذکور به صورت داخل صفاقی (I.P.) تزریق شدند. دو هفته بعد از قطع دارو، موش‌های درمان شده که در ناحیه تزریق انگل هیچ نشانه‌ای از زخم بروز ندادند بودند، از نظر ایمنی علیه لشمینیا، بررسی شدند. موش‌های بدون زخم به دو گروه مساوی تقسیم بندی شدند: یک میلیون انگل لشمینیا ماژور وحشی بیماریزا، به دسته اول تزریق شد و اندکس محافظت کننده نسبت به عفونت مجدد، با اندازه‌گیری هفتگی قطر زخم ارزیابی شد. قطر زخم تا انتهای هفته ۱۲ با کولیس ورنیه به صورت هفتگی اندازه‌گیری شد. همزمان، همراه با این گروه، گروه شاهد نیز که تاکنون با انگل لشمینیا مواجه نشده بودند، بررسی شدند. بدین صورت که حیوانات گروه شاهد هم با یک میلیون انگل لشمینیا ماژور وحشی آلوده شدند و پیشرفت بیماری در آنها با حیوانات گروه اول مقایسه شد. دسته دوم از سری موش‌هایی که درمان شده بودند، برای مشخص شدن الگوی سایتوکاین‌ها به روش ELISA بررسی شدند. بدین صورت که موش‌ها در شرایط استریل و زیر هود تشریح شدند و طحال آنها خارج شد. محتویات طحال با تزریق محیط RPMI-1640 (ساخت شرکت SIGMA) سرنگ به داخل آنها، خارج شد. این محلول حاوی سلول‌های لنفوسیتی فراوان است. پس از شمارش سلول‌ها، غلظت سوسپانسیون سلولی در محیط RPMI که حاوی FCS ۱۰ درصد است و با ۱۰۰ میکروگرم در میلی‌لیتر از هر یک از آنتی‌بیوتیک‌های پنی‌سیلین و

ژن مقاومت به نورژنوتراپسین (NS) و هیگرومایسین (Hyg) در ژنوم خود، قادر است در مجاورت آنتی‌بیوتیک‌های مذکور رشد کند که این نکته در جداسازی سوش ترانس ژنیک از سوش وحشی مفید است. انگل دیگر لشمینیا ماژور، Wild type یا وحشی، یعنی همان سوش MHOM/76/IR بدون دستکاری ژنتیکی است که هر دو این انگل‌ها از مرکز تحقیقات بیوتکنولوژی انستیتو پاستور ایران گرفته شده‌اند. موش‌های C57BL/6 مورد نیاز در این تحقیق از بخش پرورش حیوانات آزمایشگاهی انستیتو پاستور ایران تهیه شدند.

گروه‌های مختلف حیوانات به صورت زیر طراحی شدند:

گروه ۱: موش‌های آلوده به انگل ترانس ژنیک با دریافت دارو.

گروه ۲: موش‌های آلوده به انگل ترانس ژنیک بدون دریافت دارو.

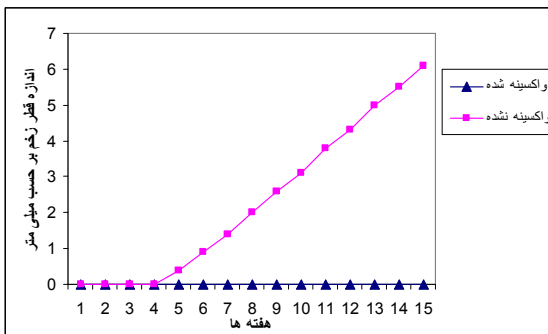
گروه ۳: موش‌های آلوده به انگل وحشی با دریافت دارو.

گروه ۴: موش‌های آلوده به انگل وحشی بدون دریافت دارو.

برای هر یک از گروه‌های چهارگانه فوق از ۱۲ سر موش C57BL/6 ماده ۸-۶ هفته‌ای استفاده شد که به هر یک بعد از تمیز کردن با الکل، انگل لشمینیا در ناحیه قاعده دم تزریق شد. پیش از تزریق، انگل‌ها در سرم فیزیولوژی شسته شده و در حجم معینی از حلال به صورت سوسپانسیون درآورده شدند و پس از شمارش با لام نتوبار، هر موش با یک میلیون انگل لشمینیا در مرحله متاسیکلیک، آلوده شد. هر دو انگل سوبه‌های وحشی و ترانس ژنیک در همان موقع از موش‌های آلوده جدا شدند تا آثار پاتوژن خود را در هنگام تزریق حفظ کرده باشند. موش C57BL/6 دچار لشمینوز جلدی

گذشت ۴ هفته، زخم ظاهر شد.

بررسی بروز زخم در دو گروه مورد آزمایش، نتایج جالب توجهی ارائه داد. پس از گذشت ۴ هفته، در گروه شاهد زخم ناشی از لشمینا مشاهده شد، در صورتی که در گروه واکسینه زخمی بروز نکرد. نتایج این مرحله در نمودار شماره ۱ نشان داده شده است.

نمودار ۱: منحنی میانگین اندازه قطر زخم قاعده دم موشهای C57BL/6

همانطور که ملاحظه می شود، در گروه واکسینه نشده ظهور زخم از هفته چهارم آغاز شده، اما در گروه واکسینه شده، هیچگونه زخم یا ندول ناشی از رشد انگل دیده نشده است.

بررسی ایمنولوژی به روش ELISA، در موش‌های واکسینه با سوش ترانسژنیک، نشان دهنده پدید آمدن تغییر عمده در سایتوکاین‌های مرتبط با ایمنی علیه لشمانیوز است که در بخش مقدمه نیز به نقش این سایتوکاین‌ها اشاره شده است. نتایج نشان داد که در این موش‌ها میزان γ IFN نسبت به گروه شاهد، افزایش چشمگیری می‌یابد. از طرف دیگر کاهش IL-4 نیز قابل تأمل است. نتایج مذکور در نمودار شماره ۲ نشان داده شده است.

استرپتومایسین، طوری تنظیم شد که در هر میلی‌لیتر آن 2×10^6 عدد سلول وجود داشته باشد. بشقاب ۲۴ خانه‌ای مخصوص کشت سلول برای کشت لئوسیت‌ها بکار رفت و در هر خانه آن ۱ میلی‌لیتر از سوسپانسیون سلولی مذکور، ریخته شد. ۳ خانه برای کشت لئوسیت‌های طحال هر موش در نظر گرفته شد. بدین ترتیب که در یک خانه آنتی‌ژن (Soluble Leishmania Antigen)، در خانه دیگر کونکوالین A (ConA) و در خانه سوم به عنوان شاهد فقط محیط RPMI به جای آنتی‌ژن، افزوده شد. بشقاب‌های مذکور در دمای ۳۷ درجه سانتی‌گراد در شرایط ۵٪ CO₂ به مدت ۷۲ ساعت نگهداری شدند. بعد از رشد سلول‌ها، ۰/۵ میلی‌لیتر از محلول رویی را برداشتیم و در دمای ۲۰- درجه سانتی‌گراد نگهداری و سپس به‌عنوان آنتی‌ژن در تست ELISA استفاده کردیم. سایتوکاین‌های γ IFN و IL-4 در سیستم ELISA، با کیت Module set ساخت شرکت (Austria) Bender Medsystem ارزیابی شدند. داده‌ها با نرم افزار SPSS و آزمون مجذور کای تحلیل شدند. برای معنی‌دار بودن $p < 0/05$ در نظر گرفته شد.

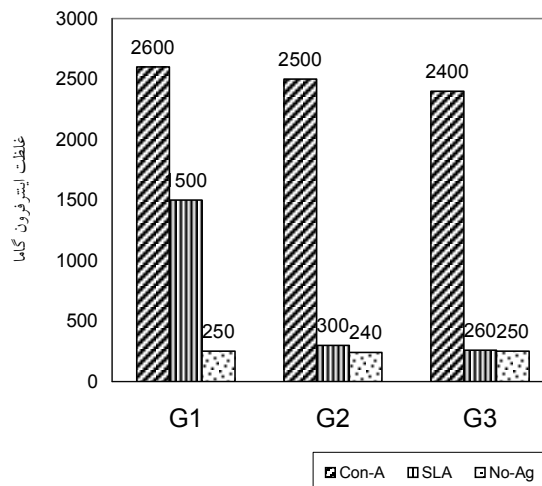
نتایج

از بررسی چهار گروه موش C57BL/6، نتایج زیر بدست آمد: از دو گروه درمان شده با گانسیکلوویر و ۵-فلوروسیتوزین، همه موش‌های آلوده به لشمینا ماژور سوش وحشی، پس از ۴ هفته، زخم ناشی از رشد انگل را در محل تزریق انگل (قاعده دم) نشان دادند. اما در موش‌های آلوده به انگل ترانسژنیک (انگل حساس به دارو) در مدت مشابه هیچگونه ندول یا زخم ناشی از آلودگی با انگل دیده نشد.

در دو گروهی که هیچگونه دارویی دریافت نمی‌کردند و با انگل وحشی یا ترانسژنیک آلوده شده بودند پس از

موفقیت آمیز بوده است. اخیراً واکسن‌های جدیدی نیز شامل پروتئین‌های نو ترکیب لشمینیایی، وکتورهای نو ترکیب بیان‌کننده آنتی‌ژن‌های لشمینیا و انگل تخفیف حدت یافته ناشی از تعویض ژن‌ها تولید شده‌اند (۱۲ و ۱۱). به رغم تلاش زیاد، تاکنون واکسن مؤثری برای لشمینیا بدست نیامده است (۱۳). در هر دو مدل تجربی حیوانی و افراد بیمار، برای کنترل عفونت لشمینیایی لازم است ایمنی سلولی مؤثر و قادر به فعال کردن ماکروفاژ به حالت میکرو بسید (میکروب کش) بوجود آید (۷ و ۸). طراحی مدل حیوانی مناسب برای تشخیص متغیرهای مهم در ایجاد ایمنی حفاظتی به دنبال واکسیناسیون با انگل لشمینیایی نو ترکیب (حساس به داروهای مجاز) لازم است. در این بررسی پتانسیل سیستم ترکیبی ژن-دارو (تیمیدین کیناز- گانسیکلوویر و سیتوزین دامیناز- فلوروسیتوزین) به عنوان بخشی از استراتژی واکسیناسیون در لشمانیوز مد نظر قرار گرفته است. چون ابتلای به لشمانیوز سبب مصونیت دائم در برابر این بیماری می شود، قرن‌ها در برخی مناطق اندمیک لشمانیوزیون به عنوان روش پیشگیری از عفونت طبیعی، مرسوم بوده است.

در این تحقیق، در موش‌های C57BL/6 با سوش لشمینیا ماژور ترانس ژنیک که دو سیستم خودکشی سلولی Sc- و cd tk و HSV دارد و به داروهای گانسیکلوویر و ۵- فلوروسیتوزین حساس است، عفونت ایجاد شد و سپس با داروهای مذکور، رشد انگل را متوقف کردیم. موش‌های درمان شده پس از مواجهه مجدد با لشمینیا، مقاومت نسبتاً بالایی علیه این انگل از خود بروز دادند. به طوری که در آنها زخمی دیده نشد که نشان‌دهنده ایجاد ایمنی حفاظتی به میزان بسیار بالا در موش‌هایی است که از نظر ژنتیکی حساس به لشمینیا ماژور هستند. بررسی‌های ایمونولوژی نظیر ELISA نیز مؤید نتایج آزمون و حاکی از پدید آمدن میزان ایمنی مطلوب علیه

نمودار ۲: غلظت $IFN-\gamma$ در سوپرناتانت کشت سلولی طحال موشهای C57BL/6 بر حسب میانگین و بر اساس *Kruskal-Wallis*.

G1: سطح $IFN-\gamma$ در موشهای واکسینه شده.

G2: سطح $IFN-\gamma$ در موشهای با زخم باز.

G3: سطح $IFN-\gamma$ در موشهای سالم که تا کنون با انگل لشمینیا مواجه نشده‌اند.

بحث و نتیجه گیری

انگل لشمینیا متعلق به راسته کیتوپلاستیدا و عامل طیف وسیعی از بیماری‌هاست که از عفونت پوستی - موضعی تا عفونت احشایی منتشر را شامل می‌شود. نوع احشایی آن بدون درمان غالباً کشنده است. لشمانیوز در ۸۸ کشور جهان و از جمله مناطق وسیعی از ایران به صورت اندمیک وجود دارد. کنترل این بیماری از طریق مبارزه با ناقلان و مخازن تاکنون چندان مؤثر نبوده است. درمان بیماری نیاز به تزریق مکرر ترکیبات آنتی‌موان دارد که بعضاً عوارض جانبی دارد و همیشه موفقیت آمیز نیست (۹). به نظر می‌رسد بهترین روش مبارزه و کنترل این بیماری یافتن واکسن مؤثر علیه این بیماری باشد. تأثیر تزریق موتان‌های غیر بیماری‌زای حساس به حرارت، انگل‌های کشته شده با حرارت یا عصاره محلول بدست آمده از پروماستیگوت‌ها در ایمن‌سازی موش علیه لشمانیوز پوستی تا حدی

کارآمد در یافتن واکسنی مؤثر علیه لشمینیا مورد توجه بیشتری قرار گیرد.

این عامل عفونی و نیز این نظر است که، در تحقیقات آینده سیستم ترکیبی ژن-دارو می تواند به عنوان روشی

منابع

- Garcia LS. Diagnostic Medical Parasitology. 4th Edition. Washington; ASM Press, 2001: 202-215.
- W.H.O. International Classification of Impairments, Activities and Participation (ICIDH-2). A manual of Dimensions of Disablement and Functioning. Beta-1 Draft for Field Trials. Geneva; World Health Organization, Workshop and Meeting. 12 March 1997. Geneva.
- Davoudi N, Tate CA, Warburton C, Murray A, Mahboudi F, McMaster WR. Development of A Recombinant Leishmania Major Strain Sensitive to Ganciclovir and 5-Fluorocytosine for Use as A Live Vaccine Challenge in Clinical Trials. *Vac* 2005; 23:1170-7.
- Wyler JD. Modern Parasite Biology. Cellular, Immunological, and Molecular Aspects. 3rd Edition. New York, W.H. Freeman and Company 1995: 224-288.
- McMaster WR, Button LL, Wallis A, Frommel J. Molecular Genetics of Repetitive Antigens and the Major Surface Glycoprotein of leishmania. *Parasites: Molecular Biology, Drug and Vaccine Design* 1990: 183-90.
- Mahboudi F, Ghadiri A, Javaherian K, Amani M, McMaster WR. Refolding of rGP63 of L.Major Expressed in E.coli without Pro Region. *ICOPA IX* 1998; 11: 869-73.
- Kemp M, Hviid L, Kharazmi A. Interferon-Gamma Production by Human T Cells and Natural Killer Cells in Vitro in Response to Antigens from the two Interacellular Pathogens Mycobacterium Tuberculosis and Leishmania Major. *Scan J Immunol* 1997; 46 : 495-9.
- Nabors SG, Nolan T, Croop W, Li J, Farrell JP. The influence of the Site of Parasite Inoculation on the Development of Th1 and Th2 Type Immune Response in (BALB/C X C57B1/6) F1 Mice Infected with Leishmania Major. *Parasite Immunol* 1995; 17:569-579.
- Bogdan C, Gessner A, Salbach W, Rollinghoff M. Invasion, Control and Persistence of Leishmania Parasites. *Curr Opin Immunol* 1996; 8:517-25.
- Scott PE, Pearce E, Natovitz P, Sher A. Vaccination Against Cutaneous Leishmaniasis in a Murine Model. II. Immunologic Properties of Protective and Nonprotective Subfractions of Soluble Promastigote Extract. *J Immunol* 1987; 139:3118-25.
- Cox FEG. Designer Vaccines for Parasitic Diseases. *Inter J Parasitol* 1997; 27:1147-57.
- Clayton CE. Genetic Manipulation of Kinetoplastida. *Parasitol Tod* 1999; 15:372-378.
- Kenner JU, Ibbi AG, Kauh YC. Leishmaniasis. *Med J* 2001; 2(8):1-18.

Vaccination of C57BL/6 Mice with Transgenic Leishmania Major

Doosti A.(Ph.D)., Davoodi N.(Ph.D)

Abstract

Introduction: Leishmania is a kind of infection which arises of a mono cell. This disease prevalenced in topical countries of world. In despite of several studies which are done in overall the world, researchers didn't find an effective vaccination for it and common treatments didn't effective completely. Infect to leishmania create permanent immunity. Thus vaccination is the only cost-effective means to control leishmania.

Objective: Assaying the obtained immunogenecity by vaccination of C57BL/6 mice with transgenic leishmania major.

Materials and Methods: In present study transgenic strain of L. major which express two suicide genes; thymidine kinase gene of Herpes Simplex Virus type 1(HSV-tk) and cytosine deaminase gene of Saccharomyces cervisiae (Sc-cd) in its genome have been used for vaccination of mice. C57BL/6 mice were infected by transgenic L. major and treated with ganciclovir and 5-fluorocytosine together.

Result: The ELISA cytokine assay in this group showed high increase of IFN- γ and low IL-4, next challenge in vaccination was blocked disease progression, which was due to high level of immunity.

Conclusion: The inducible expression of suicide gene and drug can used as valuable method to find the safe and effective vaccine against Leishmaniasis.

Key words: Leishmania/ Leishmaniasis/ Mice, Transgenic/ Vaccines